

**Milan Pavlíček: Mytologické a mýtotočrné rysy Hvězdných válek a specifika jejich
příběhů coby příběhu na pokračování
(posudek vedoucího diplomové práce)**

Předložená diplomová práce analyzuje z literárněteoretického – konkrétně především z naratologického a žánrového hlediska – ty rysy filmové „vesmírné opery“, jež jsou uvedeny v titulu práce. A budiž hned na úvod konstatováno, že jde o práci zevrubnou, promyšlenou, založenou na výtečné obeznámenosti s materiálem, ale také na schopnosti abstrahovat obecnější interpretační tvrzení a soudy.

Konkrétní materiál filmového vyprávění Hvězdné války (Star Wars, epizody I-VI, s přihlédnutím ke kontextu vzniku i k dalším produktům tohoto „rozšířeného vesmíru“) poskytuje celou řadu podnětů, jež lze za pomoci literární teorie nejen uchopit či ilustrovat, ale také domýšlet, ba i nově koncipovat. Milan Pavlíček tuto podnětnost reflektuje a vykládá Hvězdné války za pomoci nástrojů soudobé literární teorie i širšího rámce cultural studies, jak se v uplynulých desetiletích etablovaly na akademické půdě. Práce je podložena jak sekundární literaturou vztahující se konkrétně k Hvězdným válkám, tak i produktivním myšlením literárněteoretickým v obecném zaměření (Emil Volek, Frank Kermode, William Righter, tedy jména ne zcela zjevná a automaticky se nabízející). Proto nemusí být výklad zahlcen heuristickou popisností, ale pootevírá i širší konceptuální rámce.

Presvědčivě působí celý výklad problematiky mýtického potenciálu Hvězdných válek. Milan Pavlíček funkčně rozlišuje několik rovin, s nimiž mýtus Hvězdných válek pracuje: a) text filmové série jako realizace žánru mýtu; b) zpětné mytologické sebeinterpretace, produkované Georgem Lucasem především pomocí odkazů na studium prací Josepha Campbella; c) mýtus vytvořený kolem série mediální propagací a kvantitou recepce. V tomto ohledu je cenné, že diplomant nehledá řešení problematiky v pevných kategorizacích, ale sleduje i diachronní posuny na jednotlivých polích mýtického/mytologizačního dění, stejně jako se věnuje provázanosti jednotlivých dění.

Obdobně oceňuji i analýzu žánrovou, která dostává prostor v souvislosti s propozicí Hvězdných válek jako monomýtu. Zde se produktivně zvažují žánrová specifika mýtu, pohádky, legendy, sci-fi či fantasy, jež se pak váží na obecnější kategorie ideologie, paměti či kulturního kontextu. Diplomová práce zohledňuje bohatou sekundární literaturu, kterou k těmto otázkám nabízí především anglofonní akademická oblast, ale diplomantův hlas se přitom neztrácí v pouhém parafrázování jednotlivých zdrojů; po celou dobu artikuluje zřetelné a produktivní otázky, k nimž probírkou relevantní literatury hledá odpovědi.

Kapitola Demytizace nabízí zevrubnou analýzu textové geneze, jež je opět schopna a ochotna generovat obecnější problémy seriálovosti, variantnosti a (ne)fixovanosti filmového textu. Zde již nevyhnutelná (a tudíž i pochopitelná) míra textových odkazů vyžaduje čtenáře zasvěceného a sdílejícího entusiasmus diplomantův. Tento nárok naopak vyvyžuje závěrečná příloha věnovaná analýze českých překladových verzí Hvězdných válek: zde lze filologickou problematiku víceméně sledovat i bez detailní znalosti filmových vyprávění.

Celá práce se dle mého názoru vyznačuje nejen setrvalým nadšením pro pojednávané téma, ale také analytickou přesností pozorování a formulování, stejně jako schopností klást otázky, jež jsou produktivní a mají zásadnější dopad, čímž je zdůvodněno, proč i tak typicky popkulturní produkt, jako jsou Hvězdné války, může a má být materiálem akademického bádání. Až na pár stylistických neobratností či překlepů ve střední části je také práce pečlivě textována. V tomto ohledu je nicméně na místě výtka, jež padá i na vrub můj, tj. školitelův: tečka při citaci užívající anglofonní formu zkráceného údaje v závorce (Barthes 2004: 134) patří až za závorku, byť by se vyskytovala v citovaném textu. Jejím umístěním dovnitř citátu vzniká větně nezakotvený trs – závorka stojící izolovaně mezi dvěma větnými celky.

Celek práce vykazuje jak objemem zvládnuté sekundární literatury, tak i charakterem vlastního myšlenkového a textačního výkonu, rysy překračující standardy našich diplomových prací. Proto tuto práci rád **doporučuji k obhajobě**.

V Praze dne 23. 5. 2011

Prof. PhDr. Petr Bílek, CSc.